

DŽENI DAUNAM

P R E
N E G O
Š T O
UMREM

Preveo
Marko Mladenović

■ Laguna ■

Naslov originala

Jenny Downham
BEFORE I DIE

Copyright © Jenny Downham, 2007
Translation copyright © 2012 za srpsko izdanje, LAGUNA

Luisu i Arčiju, s ljubavlju

Kupovinom knjige sa FSC oznakom
pomažete razvoj projekta odgovornog
korišćenja šumskih resursa širom sveta.
SW-COC-001767
© 1996 Forest Stewardship Council A.C.

1.

Volela bih da imam dečka. Volela bih da živi na vešalici u mom ormaru. Kad god bih poželeva, mogla bih da ga izvadim i on bi me pogledao kao što to momci rade na filmu, kao da sam divna. Ne bi mnogo pričao, ali bi teško disao dok skida kožnu jaknu i otkopčava farmerke. Imao bi bele gaće i bio toliko zgodan da se zamalo ne bih onesvestila. Skinuo bi i mene. Prošaputao bi: „Tesa, volim te. Kako te samo volim! Divna si“, baš te reči, dok me svlači.

Uspravim se i upalim svetlo kraj uzglavlja. Tu je penkalo, ali nema hartije, te na zidu iza sebe napišem: *Želim da na sebi osetim težinu nekog momka*. Zatim ponovo legnem i pogledam napolje u nebo. Ono je poprimilo čudnovatu boju – ujedno crvenu i zagasitosivu, kao da dan krviri.

Osećam miris kobasica. Uvek su kobasice subotom uveče. Biće i krompir-pire i kupus i umak od luka. Tata će imati loto tiket za koji je Kal izabrao brojeve i oni će sedeti ispred TV-a i večerati s poslužavniku na kolenima. Gledaće *Faktor X*, a onda će gledati *Želite li da postanete*

milioner. Nakon toga Kal će se okupati i otići u krevet, a tata će piti pivo i pušiti dok mu ne bude dovoljno kasno da ode na spavanje.

Popeo se kod mene nešto ranije. Otišao je do prozora i razmaknuo zavese. „Vidi ovo!“, kazao je kada je svetlost preplavila sobu. Tu su bili popodne, krošnje drveća, nebo. Stajao je ocrtavajući se kao obris ispred prozora, podbočen. Ličio je na Moćnog rendžera.

„Ako nećeš da pričaš o tome, kako da ti pomognem?“, rekao je, pa prišao i seo na rub moje postelje. Zadržala sam dah. Ako to radite dovoljno dugo, pred očima vam zaigraju bela svetla. Pružio je ruku i pomilovao me po glavi, nežno me masirajući prstima.

„Diši, Tesa“, prošaputao je.

Umesto toga, zgrabila sam svoj šešir s noćnog stočića i navukla ga pravo na oči. Onda je otišao.

Sada je dole i peče kobasice. Čujem kako pršti mast, kako umak šljiska u tiganju. Nisam sigurna da li bi trebalo da mogu to da čujem skroz odozgo, ali ništa me više ne iznenađuje. Sada čujem kako Kal otkopčava kaput, pošto je išao da kupi senf. Pre deset minuta dobio je jednu funtu i uputstvo: „Ne pričaj s čudacima.“ Dok je on bio odsutan, tata je stajao na stepenicama iza kuće i pušio pljugu. Čula sam kako lišće, koje je padalo na travu kraj njegovih nogu, šapuće. Najezda jeseni.

„Okači kaput i idi vidi treba li nešto Tesi“, kaže tata. „Imamo mnogo kupina. Zainteresuj je za njih.“

Kal je u patikama; vazduh u njegovim đonovima uzdiše dok on skače uz stepenice i ulazi na vrata moje sobe. Pravim se da spavam, što ga ne ometa. Smesta se naginje i šapuće: „Baš me briga ako više nikada ne progovoriš sa

mnom.“ Otvaram jedno oko i ugledam dva plava. „Znao sam da foliraš“, kaže i isceri se široko i dražesno. „Tata pita hoćeš li kupine?“

„Neću.“

„Šta da mu kažem?“

„Reci mu da želim bebu slona.“

On se nasmeje. „Nedostajaćeš mi“, kaže, i ostavi me s otvorenim vratima i promajom sa stepenica.

2.

Zoi čak i ne kuca, samo uđe i bupne na kraj kreveta. Čudno me gleda, kao da nije očekivala da će me zateći ovde.

„Šta radiš?“, pita.

„Zašto?“

„Zar više ne silaziš?“

„Je l' te moj tata pozvao?“

„Je l' te boli?“

„Ne.“

Sumnjičavo me pogleda, zatim ustaje i skida kaput. Na sebi ima vrlo kratku crvenu haljinu. Slaže se s torbicom koju je bacila na pod.

„Izlaziš li?“, pitam je. „Imaš li sudar?“

Ona slegne ramenima, ode do prozora i pogleda u baštu. Kruži prstom po staklu, potom kaže: „Možda treba da pokušaš da veruješ u Boga.“

„Treba li?“

„Da, možda svi treba da pokušamo. Čitava ljudska rasa.“

„Ne bih rekla. Mislim da je on možda mrtav.“

Ona se okrene da pogleda u mene. Lice joj je bledo, kao zima. Iza njenog ramena avion jezdi nebom i namiguje.

Ona pita: „Šta si to napisala na zidu?“

Ne znam zašto joj dopuštam da pročita. Valjda želim da se nešto desi. Napisano je crnim mastilom. Dok Zoi gleda, sve reči se migolje kao pauci. Ona čita iznova i iznova. Ne podnosim to koliko ume da me sažaljeva.

Govori veoma tiho. „Nije baš *Diznilend*, je l' da?“

„Jesam li rekla da jeste?“

„Mislila sam da tako treba.“

„Ne što se mene tiče.“

„Mislim da tvoj tata očekuje da tražiš ponija, a ne dečka.“

Čudesan je, zvuk našeg smeha. Iako boli, obožavam ga. Smejanje sa Zoi zacelo mi je jedna od omiljenih radnji, jer znam da obe u glavi imamo iste glupave slike. Dovoljno je da ona kaže: „Možda je rešenje farma pastuva“, pa da obe dobijemo napad histerije.

Zoi pita: „Je l' ti to plačeš?“

Nisam sigurna. Mislim da plačem. Zvučim kao one žene na telišu kada im pobiju čitavu porodicu. Zvučim kao životinja koja sama sebi odgriza šapu. Sve naprosto navre odjednom – na primer to kako su mi prsti gole kosti a koža mi se praktično providi. Osećam kako mi se ćelije umnožavaju u levom plućnom krilu, kako se gomilaju, poput pepela koji polako ispunjava vazuu. Uskoro neću moći da dišem.

„U redu je da se bojiš“, kaže Zoi.

„Nije.“

„Naravno da jeste. U redu je šta god da osećaš.“

„Zamisli to, Zoi – da neprestano budeš prestravljena.“

„Mogu.“

Ali ne može. Kako bi i mogla kad je čitav život pred njom? Opet se sakrijem pod šešir, tek nakratko, jer će mi nedostajati disanje. I pričanje. I prozori. Nedostajće mi kolači. I ribe. Volim ribe. Volim to kako im se ustašca otvaraju, zatvaraju, otvaraju.

A onamo kuda ću ja, ne može se poneti ništa sa sobom.

Zoi me gleda kako brišem oči krajem jorgana.

„Uradi to sa mnom“, kažem.

Ona se trgne. „Šta da uradim?“

„Svugde je na ceduljicama. Napisaću sve precizno, a ti me možeš naterati da to i uradim.“

„Šta da te nateram da uradiš? Ono što si napisala na zidu?“

„I ostalo, ali prvo to s momkom. Ti si se kresala gomilu puta, Zoi, a mene niko nikada nije čak ni poljubio.“

Posmatram kako moje reči prodiru u nju. Dopiru negde veoma duboko.

„Ne baš gomilu puta“, naposljetku kaže.

„Molim te, Zoi. Čak i ako te budem molila da to ne radiš, čak i ako budem grozna prema tebi, moraš me naterati. Imam ceo dugačak spisak onoga što želim da učinim.“

Kada ona kaže „dobro“, to zazvuči lako, kao da sam je samo zamolila da me češće posećuje.

„Ozbiljno?“

„Već sam ti rekla, zar ne?“

Zapitam se zna li u šta se upušta.

Uspravim se na postelji i gledam je kako pretura po mom ormanu. Mislim da je nešto naumila. To je dobro kod Zoi. Mada bi bolje bilo da požuri, jer počinjem da mislim na stvari kao što su šargarepe. I vazduh. I patke. I stabla kruške. Somot i svila. Jezera. Nedostajće mi led. I

kauč. I dnevni boravak. I Kalova ljubav prema mađioničarskim trikovima. I bele stvari – mleko, sneg, labudovi.

Zoi izvlači iz ormara onu usku haljinu koju mi je tata kupio prošlog meseca. Još ima cenu na sebi.

„Ja ću obući ovo“, kaže. „Ti obuci moju.“ Stane da raskopčava haljinu.

„Je l' me ti to izvodiš?“

„Subota več je, Tes. 'Si ikada čula za to?“

Naravno. Naravno da jesam.

Satima nisam bila u uspravnom položaju. Zbog toga se osećam malčice neobično, nekako prazno i bestesno. Zoi stoji u donjem rublju i pomaže mi da obučem crvenu haljinu. Miriše na nju. Materijal je mekan i prijanja uz mene.

„Zašto želiš da obučem ovo?“

„Ponekad prija osećati se kao neko drugi.“

„Neko kao ti?“

Ona to razmotri. „Možda“, kaže. „Možda neko kao ja.“

Kada se pogledam u ogledalo, sjajno je koliko drugačije izgledam – krupnooka i opasna. Uzbudljivo je, kao da je sve moguće. Čak mi i kosa izgleda dobro, upadljivo obrijana umesto da samo raste. Ogledamo se, jedna kraj druge, a zatim me ona odvodi od ogledala i smešta na krevet. Donosi moju korpicu sa šminkom s toaletnog stočića i seda pored mene. Usredsređujem se na njeno lice dok ona razmazuje podlogu na prst i tapka me po obrazima. Vrlo je bleđa i veoma plava, i zbog bubuljica izgleda donekle divlje. Ja u životu nisam imala bubuljicu. To je stvar sreće.

Ovičava mi usne i ispunjava prostor karminom. Pronalazi neku maskaru i kaže mi da gledam pravo u nju. Pokušavam da zamislim kako bi bilo biti ona. Često to radim, ali nikada ne mogu baš da ukapiram. Kada me

natera da ponovo stanem pred ogledalo, ja sijam. Pomalo kao ona.

„Gde ti se ide?“, pita.

Ima gomila mesta. Pab. Klub. Žurka. Želim veliku mračnu sobu u kojoj jedva možeš da se pomeraš, gde se tela taru jedno o drugo. Želim da čujem hiljadu pesama puštenih neviđeno glasno. Želim da igram toliko brzo da mi kosa izraste toliko da gazim po njoj. Želim da mi glas grmi i nadjača damaranje basa. Želim da mi bude toliko vruće da moram da drobim led u ustima.

„Hajde da đuskamo“, kažem. „Hajde da nađemo neke frajere i da se kresnemo.“

„U redu.“ Zoi uzme svoju torbicu i povede me iz sobe.

Tata izađe iz dnevnog boravka i popne se na pola stepenica. Pravi se da je krenuo u klonju, i sav se kao bajagi iznenadi što nas vidi.

„Ustala si!“, kaže. „To je čudo!“ I nerado klimne glavom Zoi u znak poštovanja. „Kako ti je pošlo za rukom?“

Zoi se nasmeši dok gleda u pod. „Treballo joj je samo malo podstreka.“

„A to je?“

Ja se podbočim i pogledam ga pravo u oči. „Zoi me vodi da igramo na šipci.“

„Duhovito“, kaže on.

„Ne, stvarno.“

On zavrti glavom i stane da kruži rukom po stomaku. Bude mi ga žao jer ne zna šta da radi.

„Dobro“, kažem. „Idemo u klabin.“

On pogleda na sat kao da će mu on reći nešto novo.

„Paziću na nju“, kaže Zoi. Zvuči tako ljupko i bezazleno da joj umalo ne poverujem.

„Ne“, kaže on. „Treba da se odmara. U klubu će biti zadimljeno i bučno.“

„Ako treba da se odmara, zašto ste me pozvali?“

„Želeo sam da pričaš s njom, ne da je odvedeš!“

„Ne brinite“, nasmeje se. „Vratiću je.“

Osećam kako sva radost polako iščezava iz mene jer znam da tata ima pravo. Morala bih da spavam nedelju dana ako bih otišla u klabin. Ako potrošim previše energije, uvek kasnije platim za to.

„U redu je“, kažem. „Nije važno.“

Zoi me uhvati za ruku i povuče za sobom niz stepenice. „Uzela sam kola od mame“, kaže. „Dovešću je kući do tri.“

Tata joj kaže ne, prekasno je; kaže joj da me vrati do ponoći. Ponavlja to nekoliko puta dok Zoi uzima moj kaput iz plakara u predsoblju. Dok izlazimo, ja dovikujem „zdravo“, ali mi on ne odgovara. Zoi zatvara vrata za nama.

„Ponoć je okej“, kažem joj.

Ona se okreće prema meni na stepeniku. „Slušaj, devojko, ako ćeš raditi ovo kako treba, onda ćeš morati da naučiš da kršiš pravila.“

„Nemam ništa protiv da se vratim do ponoći. Samo će se brinuti.“

„Neka ga – nije bitno. Za nekoga kao što si ti nema posledica!“

Nikada o tome nisam tako razmišljala.